

Marie Aloisie Fryblíková - scénář

Marie Fryblíková, za svobodna Matonohová, se narodila v roce 1928 v historické obci Hejčín. Zde rodina žila do roku 1930.

„Já jsem se měla jmenovat Aloisie, jako po mamince, ale má sestra stále na pana faráře a pořád do něj hučela: „Já chcu Máničku!”

„Tak dlouho, až prostě řekl: „Já tě křtím, Marie Luiso!”

Její tatínek v tu dobu pracoval jako vaříč cukru, ale v roce 1930 byla vyhlášena celostátní žádost o utvoření státní policie. Tatínek byl legionářem, a tak si myslel, že je jeho povinností "přiložit ruku k dílu" a složit policejní zkoušky. Tudíž se celá rodina odstěhovala do Brna, kde je tatínek skládal a kde paní Fryblíková začala chodit i do základní obecné školy. Zkoušky po čase složil a stal se strážmistrem. Během jejího poklidného dětství vypukla druhá světová válka.

„To byl můj první ohromnej a hroznej zážitek v osmatřicátým roce. Nevím, proč jsme tehdá na to nádraží šli, jestli jsme chtěli jet do Prahy, kde jsme měli rodiče, zde měla maminka rodinu nebo proč jsme tam byli, ale prostě tam nebyla podlaha, tam bylo lidské moře. Tam seděl jeden člověk vedle druhého, byli to všecko uprchlíci z krajů, kterým se říkalo Sudety, které prostě museli opustit. To, co je teď na Ukrajině, tak to je nic. Tehdá ty haly nádraží byly ucpané uprchlíky. To bylo tehdy veliké neštěstí.”

V roce 1943, když se paní Fryblíková šla učit do tříleté odborné školy pro ženská povolání, byl její tatínek zavřený ve vězení na Špilberku, kvůli falešnému udání jednou Němkou.

„Jednou za námi přišel pán a řekl nám, že tatínek nám vzkazuje, abychom tam den tu hodinu šli na procházku na Špilberku a po cestě a že se bude dívat z okna. No tak jsme šli. Viděli jsme tam nějakou kulatou hlavičku, ale to jsme už nevěděli, jestli to byl on, ale když ho pak pustili, tak opravdu nás viděl.”

Po vyhlášení totálního nasazení musela přerušit studium. Byla nasazena na práci do ocelárny. Pracovala zde do konce války. Po propuštění tatínka z vězení roku 1945 se on i celá rodina odstěhovala do Hrušovan nad Jevišovkou. Paní Fryblíková se vrátila zpět ke studiu a po jeho dokončení se rozhodla jít, po vzoru své sestry, studovat na učitelský ústav, ale před tím musela mít rok praxi v kuchyni, takže začala pracovat v kuchyni brněnské nemocnice. Jednou, když obsluhovala na lékařské sešlosti, stala se docela vtipná nehoda. Držela mísu s polévkou a šla směrem k několika sedícím

lékařům. Mísa však byla těžká a vylila se přímo na jednoho v civilu oblečeného lékaře.

„A když měli doktoři svůj večírek, tak "slečnoušek", to jsem byla já, chodil obsluhovat u stolu a když jsem tam byla poprvé, tak oni měli taková široká křesla a teď podávala jsem vždycky mísu s polévkou, aby si ji tam dali. Když jsem to dělala poprvé, nebyla jsem vytrénovaná, bolela mě záda, tak jsem si tu mísu a samozřejmě jsem ji tam tomu doktorovi vylila do klína. Tak mu všichni říkali: „Vidíš, ty blbče? Všeci jsme v doktorským, jenom ty jsi v civilu, to máš za to!”

„No byl zlítej polívkou.”

Po úspěšných praxích se vydala na učitelský ústav. Na učitelský ústav se váže několik vzpomínek, například na návštěvu inspektorky v hodině. Po dokončení studia na učitelském ústavu paní Fryblíková dostala umístěnku do školy v České Kamenici. Po týdnu si ji k sobě vzala bydlet kuchařka v hotelu, kde byla původně ubytovaná.

„Ale pak si mě kuchařka naše vzala k sobě na byt. Měla jsem moc pěkněj pokoj a ta mi vždycky říkala: „Nebojte se, paní učitelko, ode mě se vždycky každá vdá.”

„A taky že jo”

V České Kamenici se seznámila se skupinou několika mladých lidí, se kterými založili pěvecko-taneční kroužek. Pořádali se i divadelní představení, díky kterým poznala svého budoucího manžela, který je vedl.

„V pěveckém souboru nás bylo osmadvacet, ten soubor jsem řídila já, ale netancovala jsem, protože můj muž byl poměrně nevelkého růstu.” „Můj muž i jeho bratr byli členové divadelního kroužku kamenickýho, a tak mě tam samozřejmě přitáhli taky, takže jsem tam dokonce hrála, jako herečka a jednou jsem i režírovala pohádku pro děti. Vícekrát jsem si to teda netroufla, protože je to hrozná práce něco režírovat, ale hrála jsem ráda a často.”

V roce 1952 proběhla svatba a o několik let později se jim narodila dcerka jménem Alice. Na několik let se zase přestěhovala zpět do Brna, momentálně však žije ve Varnsdorfu se svou dcerou, a i přes svůj vysoký věk je stále plná empatie, veselosti a optimismu.

A jaký je její vzkaz dalším generacím?

„Neválcete. Válčete, jen když to bude potřeba.”